

Η ενίσχυση των επί μέρους συνιστώσων του δείκτη οικονομικού κλίματος σηματοδοτεί την βελτίωση των προσδοκιών για την πορεία της ελληνικής οικονομίας. Αγκάθι παραμένει ο τομέας των κατασκευών.

Στις 27 Νοεμβρίου 2014 η Ευρωπαϊκή Επιτροπή (DG ECFIN) δημοσίευσε τον δείκτη οικονομικού κλίματος καθώς και τις επί μέρους συνιστώσες του για τον μήνα Νοέμβριο. Ο συγκεκριμένος δείκτης δομείται με την χρήση στοιχείων από έρευνες που διεξάγονται τόσο στις επιχειρήσεις όσο και στα νοικοκυριά (καταναλωτές) και αφορά του κλάδους της βιομηχανίας, των υπηρεσιών, του λιανικού εμπορίου και των κατασκευών.¹ Μπορούμε να ισχυριστούμε ότι αποτελεί μια καλή προσέγγιση των εκτιμήσεων και των προσδοκιών των βασικών παραγωγικών φορέων μιας κοινωνίας για τις παρούσες και τις μελλοντικές οικονομικές εξελίξεις. Όπως επανειλημμένως έχουμε τονίσει στο φυλλάδιο 7ημέρες ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ, οι προσδοκίες που διαμορφώνουν τόσο οι καταναλωτές όσο και οι επιχειρήσεις, για παράδειγμα για τις μελλοντικές φορολογικές ελαφρύνσεις ή επιβαρύνσεις, αποτελούν πολύ σημαντικό παράγοντα στη λήψη των επί μέρους αποφάσεών τους. Συνεπώς, ο δείκτης οικονομικού κλίματος μπορεί να ερμηνευτεί και ως μια ένδειξη για την κατεύθυνση που τείνουν να λάβουν αποφάσεις του τύπου: πόσο θα καταναλώσω; πόσο θα αποταμιεύσω; πόσο θα επενδύσω; πόσο θα εργαστώ; πόσους εργαζόμενους θα προσλάβω στην επιχείρησή μου;

Στην περίπτωση της ελληνικής οικονομίας ο δείκτης οικονομικού κλίματος (συγκεντρωτικός δείκτης εμπιστοσύνης) βελτιώθηκε σε σχέση με τον Οκτώβριο κατά 0,5 μονάδες (από 102,5 σε 102,7) και σε σχέση με τον Νοέμβριο του προηγούμενου έτους κατά 11,1 μονάδες (από 91,6 σε 102,7). Μπορεί μεν η βελτίωση να είναι σχετικά ισχνή, ωστόσο αποτελεί σημαντικό στοιχείο το γεγονός ότι ο συγκεκριμένος δείκτης παραμένει σε επίπεδα ανώτερα του μακροχρόνιου μέσου όρου των 100 μονάδων. Επιπρόσθετα, για λόγους σύγκρισης αξίζει να αναφέρουμε πως από τον Απρίλιο του 1997 μέχρι και σήμερα (Νοέμβριος 2014) η μέγιστη τιμή που έλαβε ο συγκεκριμένος δείκτης ήταν οι 119,1 μονάδες τον Ιούλιο του 2000, ενώ η ελάχιστη ήταν οι 74,8 μονάδες τον Μάρτιο του 2009. Η τελευταία αναφορά είναι ενδεικτική του γεγονότος ότι στον συγκεκριμένο δείκτη αποτυπώθηκε σχετικά νωρίς η ζοφερή κατάσταση που θα επακολουθούσε για την ελληνική οικονομία μέσα στα επόμενα χρόνια (2009-2013).

Αναφορικά με τις επί μέρους συνιστώσες του δείκτη οικονομικού κλίματος, όλες παρουσίασαν βελτίωση με εξαίρεση τον τομέα των κατασκευών που παρουσίασε επιδείνωση κατά -13 μονάδες σε σχέση με τον Οκτώβριο (από -21,2 σε -34,2) και κατά -0,8 μονάδες σε σχέση με τον αντίστοιχο μήνα του προηγούμενου έτους (από -33,4 σε -34,2). Ο συγκεκριμένος κλάδος εξακολουθεί να αποτελεί

ανασταλτικό παράγοντα για την ανάκαμψη της ελληνικής οικονομίας (υψηλή προσφορά, έλλειψη χρηματοδότησης, υψηλή φορολογία, μειωμένο διαθέσιμο εισόδημα). Για παράδειγμα σύμφωνα με τα πιο πρόσφατα δημοσιευμένα στοιχεία της Ελληνικής Στατιστικής Αρχής (ΕΛ.ΣΤΑΤ), για τον μήνα Αύγουστο η συνολική οικοδομική δραστηριότητα σε όρους αδειών μειώθηκε σε σχέση με τον αντίστοιχο μήνα του προηγούμενου έτους κατά -19,9% (βλέπε Πίνακα Α5 παραρτήματος στατιστικών στοιχείων).

Ο τομέας των υπηρεσιών κατέγραψε την μεγαλύτερη βελτίωση και ακολούθησε ο τομέας του λιανικού εμπορίου, της βιομηχανίας και ο δείκτης εμπιστοσύνης των καταναλωτών. Πιο συγκεκριμένα ο δείκτης εμπιστοσύνης των υπηρεσιών βελτιώθηκε κατά 5,8 μονάδες σε σχέση με τον Οκτώβριο (από 15,8 σε 21,6) και κατά 29,7 μονάδες σε σχέση με τον Νοέμβριο του 2013. Στο λιανικό εμπόριο σημειώθηκε ενίσχυση της εμπιστοσύνης κατά 5,3 και κατά 28,4 μονάδες σε μηνιαία και σε ετήσια βάση αντίστοιχα. Στη βιομηχανία, ύστερα από δύο αρνητικές τιμές τον Σεπτέμβριο (-5,4) και τον Οκτώβριο (-0,6) ο δείκτης εμπιστοσύνης τον Νοέμβριο πέρασε σε θετικό έδαφος (1,3). Αξίζει να αναφερθεί πως το θετικό πρόσημο σημαίνει ότι κατά την διάρκεια διεξαγωγής των ερευνών, οι αισιόδοξες απαντήσεις αναφορικά με τις εξελίξεις στον κλάδο της βιομηχανίας (π.χ. παραγγελίες, συσσώρευση αποθεμάτων, δαπάνες σχηματισμού πάγιου κεφαλαίου) ξεπέρασαν τις αντίστοιχες απαισιόδοξες. Τέλος, ο δείκτης εμπιστοσύνης των καταναλωτών κατέγραψε ισχνή βελτίωση κατά μια μονάδα (από -50,9 σε -49,9) σε σχέση με τον Οκτώβριο και κατά 16,8 μονάδες σε σχέση με τον αντίστοιχο μήνα του προηγούμενου έτους.

Τα ελληνικά νοικοκυριά εμφανίζονται να είναι συνεχώς περισσότερο απαισιόδοξα σε σχέση με τα αντίστοιχα στην ευρωζώνη (Απρίλιος 1997 – Νοέμβριος 2014)

Όπως παρουσιάζουμε στον Πίνακα Α4 του παραρτήματος στατιστικών στοιχείων, ο προαναφερθέν δείκτης (καταναλωτών) είναι ο μοναδικός από όλους τους επί μέρους δείκτες – συμπεριλαμβανομένου και του γενικού δείκτη οικονομικού κλίματος – στον οποίο καταγράφεται συνεχής αρνητική διαφοροποίηση σε σχέση με τον αντίστοιχο δείκτη της ευρωζώνης. Τον Νοέμβριο ο εν λόγω δείκτης στην ευρωζώνη ήταν της τάξης των -11,6 μονάδων ενώ όπως ήδη έχουμε αναφέρει στην ελληνική οικονομία ήταν της τάξης των 49,9 μονάδων. Συνεπώς, σε ερωτήσεις του τύπου: παρούσα ή μελλοντική χρηματοοικονομική κατάσταση, προοπτικές εργασίας και πιθανότητα αποταμίευσης, τα ελληνικά νοικοκυριά εμφανίζονται να είναι συνεχώς περισσότερο απαισιόδοξα σε σχέση με τα αντίστοιχα στην ευρωζώνη. Το γεγονός αυτό είναι αποτέλεσμα της παρούσας ελληνικής ύφεσης; Ναι, από τον Οκτώβριο του 2009 ενώ η διαφορά ήταν περίπου στις 9 μονάδες (-27 και -18 μονάδες για Ελλάδα και ευρωζώνη αντίστοιχα) κατά την διάρκεια των επόμενων 60 μηνών η διαφορά εκτοξεύθηκε σε πολύ υψηλά επίπεδα με ένα εύρος τιμών ανάμεσα στις -40 με -60 μονάδες. Το γεγονός αυτό είναι αποτέλεσμα μόνο της παρούσας ελληνικής ύφεσης; Όχι, ο προσεκτικός αναγνώστης θα παρατηρήσει (Πίνακας Α4) ότι ακόμα και στις επονομαζόμενες «καλές εποχές», δηλαδή από τα τέλη της δεκαετίας του 90 μέχρι

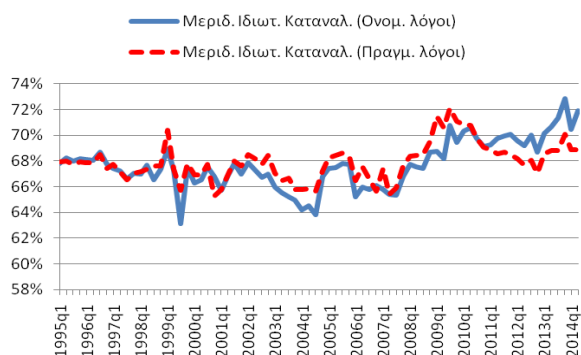
¹ Για τη δημιουργία του γενικού δείκτη οικονομικού κλίματος η συνεισφορά των επί μέρους δεικτών δεν είναι ομοιόμορφη. Τον υψηλότερο συντελεστή στάθμισης τον έχει η βιομηχανία (40%), ακολουθούν οι υπηρεσίες (30%), στη συνέχεια οι καταναλωτές (20%) και τέλος το λιανικό εμπόριο και οι κατασκευές με τον ίδιο συντελεστή στάθμισης (5%).

και το τέλος του 2007, τότε που η ελληνική οικονομία είχε έναν μέσο ετήσιο ρυθμό οικονομικής μεγέθυνσης (3,42%) κατά 1 με 1,5 ποσοστιαία μονάδα υψηλότερο σε σχέση με τον μέσο όρο των κρατών της ευρωζώνης, τα ελληνικά νοικοκυριά πάλι εμφανιζόντουσαν να είναι περισσότερο απαισιόδοξα σε σχέση με τα αντίστοιχα της ευρωζώνης. Αυτό δεν ισχύει για τους υπόλοιπους δείκτες, στη βιομηχανία, στο λιανικό εμπόριο, στις υπηρεσίες και στις κατασκευές (με εξαίρεση την βραχυχρόνια περίοδο μετά του Ολυμπιακού Αγώνες της Αθήνας) οι υψηλότεροι ρυθμοί οικονομικής μεγέθυνσης της ελληνικής οικονομίας συνοδεύτηκαν και από μεγαλύτερη αισιοδοξία ή μικρότερη απαισιόδοξία στους προαναφερθέντες κλάδους σε σχέση με την ευρωζώνη. Επομένως, η ερμηνεία της συμπεριφοράς των ελληνικών νοικοκυριών (καταναλωτών) χρήζει περαιτέρω διερεύνησης (π.χ. συνεργασία οικονομολόγων και ερευνητών στην ψυχολογία νοικοκυριών - καταναλωτών) καθώς εκτός από την προφανή αρνητική επίδραση της παρούσας ύφεσης είναι πολύ πιθανό να υπάρχουν και άλλοι σημαντικοί παράγοντες όπως ψυχολογικοί ή ακόμα και κουλτούρας (π.χ. έλλειψη ψυχραιμίας).

Η συνολική κατανάλωση (δημόσια και ιδιωτική) ως ποσοστό του ΑΕΠ παραμένει σε υψηλά επίπεδα 91,82% (2014q2). Οι συνολικές επενδύσεις στο ιστορικό χαμηλό επίπεδο της τάξης του 10,65% (2014q2).

Ένα τρίμηνο πριν την αρχή της μεγάλης ελληνικής ύφεσης, δηλαδή 1^ο τρίμηνο του 2008, τα μερίδια των επί μέρους συνιστωσών του ΑΕΠ λάμβαναν τις εξής τιμές: Η ιδιωτική κατανάλωση αποτελούσε το 67,75% της συνολικής δαπάνης για εγχώρια αγαθά και υπηρεσίες, η δημόσια κατανάλωση ήταν στο 19,77%, οι συνολικές επενδύσεις (σχηματισμός πάγιου κεφαλαίου) ήταν στο 24,93%, οι εξαγωγές αγαθών και υπηρεσιών ήταν στο 23,07% και οι εισαγωγές αγαθών και υπηρεσιών ήταν στο 36,18%.

Σχήμα 1: Μερίδιο Ιδιωτικής Κατανάλωσης (Ιδιωτ. Καταναλ. % ΑΕΠ)

Πηγή: Ελληνική Στατιστική Αρχή (ΕΛ. ΣΤΑΤ).

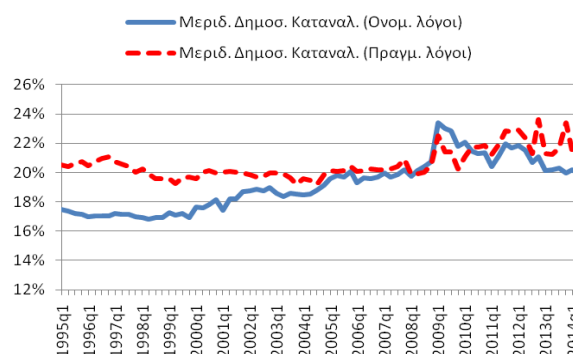
Σημείωση: Ονομαστικοί λόγοι σημαίνει ότι για την εξαγωγή του μεριδίου έχουμε διαιρέσει τα ονομαστικά μεγέθη (ή πραγματικές ποσότητες με ίδιους αποπληθωριστές) ενώ πραγματικοί λόγοι σημαίνει ότι έχουμε διαιρέσει τα αντίστοιχα πραγματικά μεγέθη. Συνεπώς, αποκλίσεις ανάμεσα στα δύο μερίδια (μπλε και κόκκινη γραμμή) αντικατοπτρίζουν διαφορές ανάμεσα στο ρυθμό μεταβολής του αποπληθωριστή του ΑΕΠ και τον αντίστοιχο των επί μέρους συνιστωσών.

Σημείωση: Τα στοιχεία είναι εποχικά διορθωμένα.

Σήμερα (2014q2, το παρόν φυλλάδιο συντάσσεται καθώς αναμένουμε τα επίσημα στοιχεία για τους τριμηνιαίους εθνικούς λογαριασμούς του 3^{ου} τριμήνου. Στην περίπτωση που υπάρξει ανακοίνωση των στοιχείων πριν την έκδοση του φυλλαδίου οποιαδήποτε αλλαγή θα εμφανιστεί μόνο στον Πίνακα Α5. Το βασικό συμπέρασμα του παρόντος τμήματος δεν θα επηρεαστεί από την ανακοίνωση των αποτελεσμάτων) τα δεδομένα έχουν ως εξής: Η ιδιωτική κατανάλωση αποτελεί το 71,91% της συνολικής δαπάνης για εγχώρια αγαθά και υπηρεσίες, η δημόσια κατανάλωση το 19,90%, οι συνολικές επενδύσεις το 10,65%, οι εξαγωγές αγαθών και υπηρεσιών το 33,56% και οι εισαγωγές αγαθών και υπηρεσιών το 36,48%.

Συνεπώς, μετά από 6 χρόνια βαθιάς και παρατεταμένης ύφεσης τίθεται το εξής ερώτημα: Υπάρχουν σημάδια δομικών αλλαγών στο υπόδειγμα οικονομικής μεγέθυνσης της χώρας μας; Θα απαντήσουμε στο παραπάνω ερώτημα παρουσιάζοντας πρώτα τον βασικό στόχο της ασκούμενης οικονομικής πολιτικής. Ο στόχος έχει ως εξής: Επενδύσεις, Εξαγωγές και Ανταγωνιστικότητα. Με βάση τα προαναφερθέντα νούμερα γίνεται φανερό πως η ελληνική οικονομία είναι εντός στόχου στο πεδίο των εξαγωγών και της ανταγωνιστικότητας (αύξηση του μεριδίου των εξαγωγών κατά 10,49 ποσοστιαίες μονάδες, μείωση του μοναδιαίου κόστους εργασίας) ωστόσο υπάρχει σημαντική υστέρηση στο πεδίο των επενδύσεων (βλέπε Σχήμα 3)

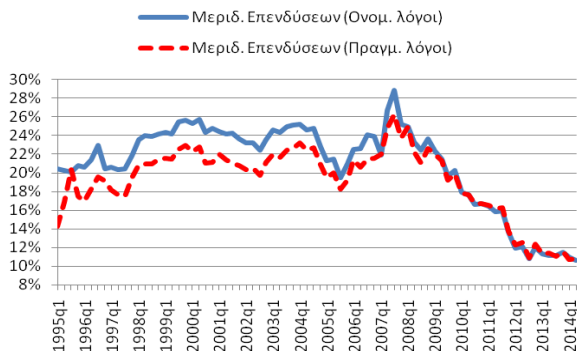
Σχήμα 2: Μερίδιο Δημόσιας Κατανάλωσης (Δημ. Καταναλ. % ΑΕΠ)

Πηγή: Ελληνική Στατιστική Αρχή (ΕΛ. ΣΤΑΤ).

Μέχρι στιγμής τουλάχιστον δεν εμφανίζονται κάποια σημάδια αντιστροφής της πτωτικής τάσης του μεριδίου των επενδύσεων. Όσο ο ποσοστιαίος ρυθμός μεταβολής του ΑΕΠ θα είναι υψηλότερος από τον αντίστοιχο των επενδύσεων το συγκεκριμένο μερίδιο θα συνεχίσει την πτωτική του πορεία δημιουργώντας έτσι εμπόδια για υψηλότερους ρυθμούς οικονομικής μεγέθυνσης στο μέλλον. Οι στρεβλώσεις που εξακολουθούν να υπάρχουν στην αγορά κεφαλαιουχικών αγαθών, η έντονη μεταβλητότητα του φορολογικού συστήματος, η έλλειψη χρηματοδότησης και η πολιτική αβεβαιότητα αποτελούν ανασταλτικούς παράγοντες για την αύξηση των επενδυτικών δαπανών.

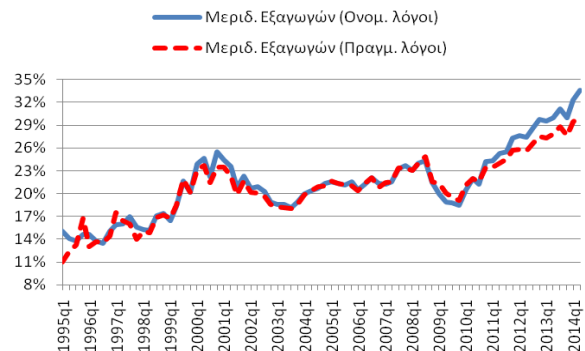
Σχήμα 3: Μεριδίο Συνολικών Επενδύσεων (Επενδ. % ΑΕΠ)

Πηγή: Ελληνική Στατιστική Αρχή (ΕΛ. ΣΤΑΤ).

Η άλλη όψη του νομίσματος αναφορικά με την απόκλιση του στόχου των επενδύσεων αποτυπώνεται στο Σχήμα 1. Εκεί παρουσιάζουμε την εξέλιξη του μεριδίου των ιδιωτικών δαπανών κατανάλωσης από το 1^ο τρίμηνο του 1995 μέχρι και σήμερα (2014q2). Όσο παράξενο και να ακούγεται κατά την διάρκεια των 24 τριμήνων της ελληνικής ύφεσης οι ιδιωτικές δαπάνες κατανάλωσης αυξήθηκαν ως μερίδιο του ΑΕΠ (από 67,75% σε 71,91%, λόγος ονομαστικών μεγεθών). Αν προσθέσουμε και τις δημόσιες δαπάνες κατανάλωσης τότε καταλήγουμε στο συμπέρασμα πως στο 2^ο τρίμηνο του 2014 το 91,81% του ελληνικού ονομαστικού ΑΕΠ οδηγήθηκε προς καταναλωτικές χρήσεις, ιδιωτικές και δημόσιες. Το αντίστοιχο νούμερο στο 1^ο τρίμηνο του 2008 ήταν στο 87,52%. Ένα κανάλι μέσω του οποίου εξηγείται το προαναφερθέν φαινόμενο, δηλαδή η αύξηση της ιδιωτικής κατανάλωσης ως μεριδίου του ΑΕΠ κατά τη διάρκεια ετών ύφεσης, πηγάζει από το χαρακτηριστικό των προτιμήσεων των καταναλωτών να επιθυμούν την εξομάλυνση της κατανάλωσής τους. Εξαιτίας της ύπαρξης κορεσμού στην κατανάλωση αγαθών και υπηρεσιών επιθυμούμε περισσότερο την κατανάλωση μίγματος αγαθών σε σχέση με την κατανάλωση ακραίων ποσοτήτων. Όταν εισάγουμε και την χρονική διάσταση στα χαρακτηριστικά των αγαθών τότε είναι φυσικό να επιθυμούμε ένα ομαλό μονοπάτι κατανάλωσης μέσα στο χρόνο. Συνεπώς, σε περιόδους ύφεσης (τουλάχιστον στην αρχή) αναμένουμε πτώση της κατανάλωσης μικρότερη από την αντίστοιχη πτώση του εισοδήματος (μειώνουμε την καθαρή αποταμίευση) και ως εκ τούτου αυτό οδηγεί σε αύξηση του μεριδίου της κατανάλωσης ως ποσοστό του ΑΕΠ. Αντίθετα σε περιόδους ανάκαμψης ο καταναλωτής δεν θα διοχετεύσει ολόκληρη την αύξηση του εισοδήματος του προς την κατανάλωση αλλά θα προτιμήσει ένα μέρος να το αποταμιεύσει. Το γεγονός αυτό θα έχει ως συνέπεια να μειωθεί το μερίδιο της κατανάλωσης ως ποσοστό του ΑΕΠ.

Σχήμα 4: Μεριδίο Εξαγωγών (Εξαγωγές % ΑΕΠ)

Πηγή: Ελληνική Στατιστική Αρχή (ΕΛ. ΣΤΑΤ).

Σχήμα 5: Μεριδίο Εισαγωγών (Ιδιωτ. Καταναλ. % ΑΕΠ)

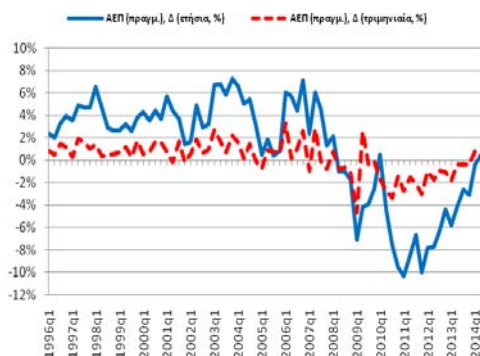
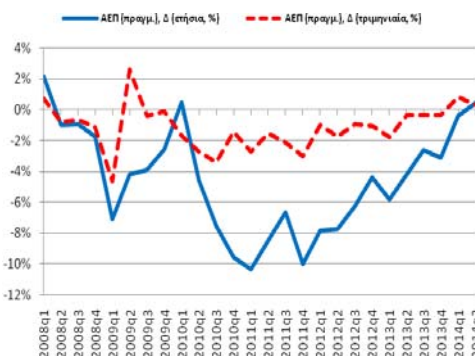

Πηγή: Ελληνική Στατιστική Αρχή (ΕΛ. ΣΤΑΤ).

Πίνακας Α1: Βασικά Μακροοικονομικά Μεγέθη της Ελληνικής Οικονομίας (ενημέρωση: 28/11/2014)

Μεταβλητή: Πραγματικό ΑΕΠ, μεταβολές (%), μη εποχ. προσαρμ. για γογ%, εποχ. προσαρμ. για αρα%

Για το **2^ο τρίμηνο (2014)** ο **ρυθμός οικονομικής μεγέθυνσης** ήταν της τάξης του **0,41%** (-0,39%, 2014q1), δηλαδή το πραγματικό ΑΕΠ (τιμές 2010) αυξήθηκε από 46,69 (2013q2) στα 46,89 (2014q2) δις ευρώ. Για το **3^ο τρίμηνο** προβλέπεται Δ (ετήσια, %) της τάξης του **1,74%** και Δ (τριμηνιαία, %) της τάξης του 0,65%.

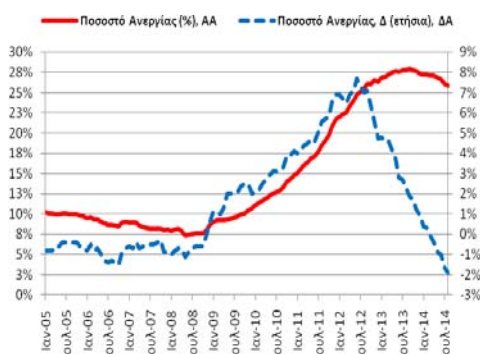
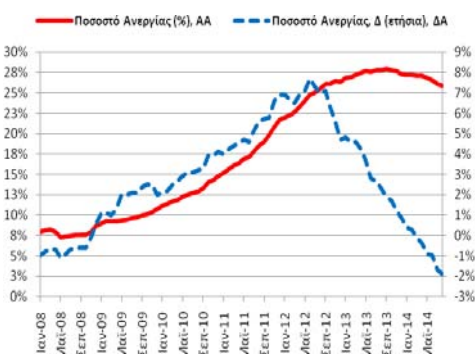
Συνολική Περίοδος: 1996q1-2014q2**Υποπερίοδος: 2008q1-2014q2****Βασικά Στατιστικά Στοιχεία**
Πραγμ. ΑΕΠ Δ (ετήσια, %)

Περίοδος: 1996q1 – 2014q2
Στοιχεία: Τριμηνιαία
Μέσος Όρος: 0,97%
Διάμεσος: 2,62%
Μέγιστο: 7,24% (2003q4)
Ελάχιστο: -10,37% (2011q1)

Σημείωση: Δ = μεταβολή
Δημοσίευση: 14/11/2014
Επόμενη Δημοσίευση:
28/11/2014

Μεταβλητή: Ποσοστό Ανεργίας (εποχικά προσαρμοσμένα στοιχεία)

Για τον μήνα **Αύγουστο (2014)** το ποσοστό της **ανεργίας** ήταν στο **25,90%** (26,10%, 7/2014) και η αντίστοιχη **ετήσια μεταβολή** ήταν στις **-1,90 ΠΜ** (-1,7 ΠΜ, 7/2014). Ο αριθμός των **απασχολούμενων** ανέρχεται στα **3,551 εκ.** άτομα (3,519 εκ., 8/2013) ενώ ο αριθμός των **ανέργων** ανέρχεται στα **1,242 εκ.** άτομα (1,354 εκ., 8/2013).

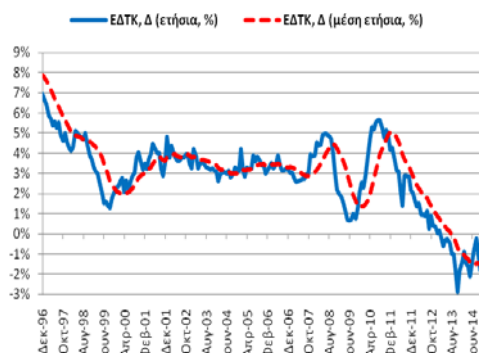
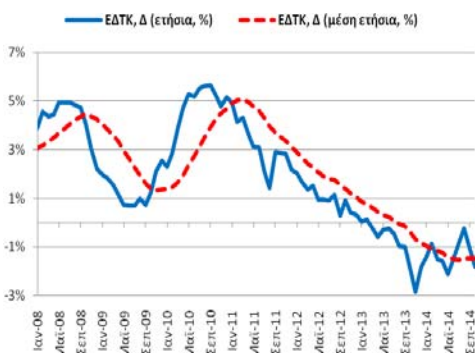
Συνολική Περίοδος: 1/2005–8/2014**Υποπερίοδος: 1/2008–8/2014****Βασικά Στατιστικά Στοιχεία**
Ποσοστό Ανεργίας

Περίοδος: 1/2005 – 8/2014
Στοιχεία: Μηνιαία
Μέσος Όρος: 15,04%
Διάμεσος: 10,35%
Μέγιστο: 28,00% (9/2013)
Ελάχιστο: 7,30% (5/2008)

Σημείωση: Δ = μεταβολή,
ΑΑ = αριστερός άξονας,
ΔΑ = δεξιός άξονας,
ΠΜ = ποσοστ. μοναδ.
Δημοσίευση: 13/11/2014
Επόμενη Δημοσίευση:
11/12/2014

Μεταβλητή: Εναρμονισμένος Δείκτης Τιμών Καταναλωτή (ΕΔΤΚ), ετήσια μεταβολή (%)

Για τον μήνα **Οκτώβριο (2014)** η ετήσια μεταβολή (%) του **ΕΔΤΚ** ήταν στο **-1,8%** (-1,11%, 9/2014) και η αντίστοιχη μέση ετήσια μεταβολή ήταν στο **-1,47%** (-1,48%, 9/2014).

Συνολική Περίοδος: 12/1996–10/2014**Υποπερίοδος: 1/2008–10/2014****Βασικά Στατιστικά Στοιχεία**
ΕΔΤΚ, Δ (ετήσια, %)

Περίοδος: 12/1996 – 10/2014
Στοιχεία: Μηνιαία
Μέσος Όρος: 2,90%
Διάμεσος: 3,17%
Μέγιστο: 6,93% (12/1996)
Ελάχιστο: -2,86% (11/2013)

Σημείωση: Δ = μεταβολή
Δημοσίευση: 10/11/2014
Επόμενη Δημοσίευση:
9/12/2014

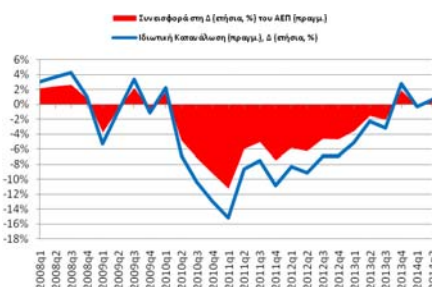
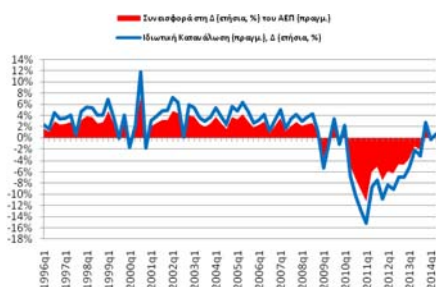
Πηγή: Ελληνική Στατιστική Αρχή (ΕΛ. ΣΤΑΤ)

Πίνακας Α2: Οι Συνιστώσες του Πραγματικού ΑΕΠ, εποχικά διορθωμένα στοιχεία, ESA 2010 (ενημέρωση: 28/11/2014)

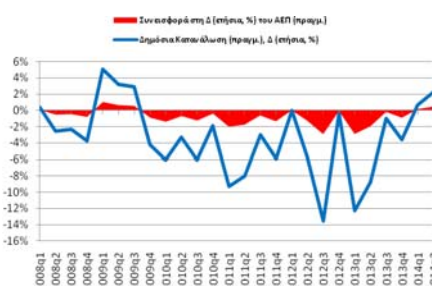
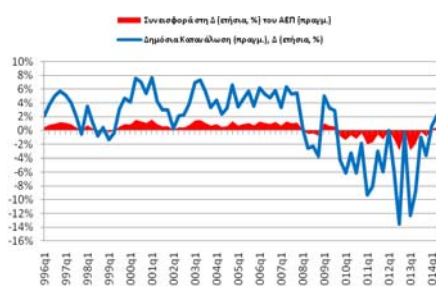
Συνολική Περίοδος: 1996q1-2014q2

Υποπερίοδος: 2008q1-2014q2

Ιδιωτική Κατανάλωση (δαπάνη)

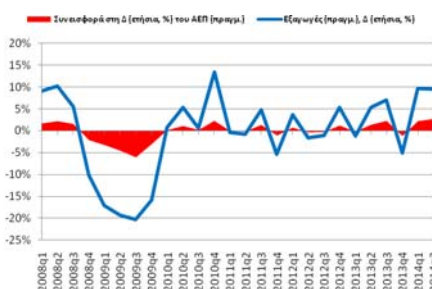
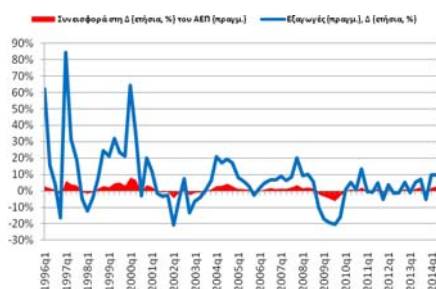
Δημόσια Κατανάλωση (δαπάνη)

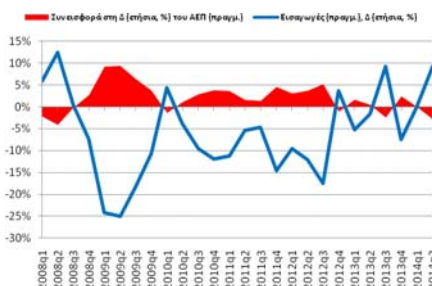
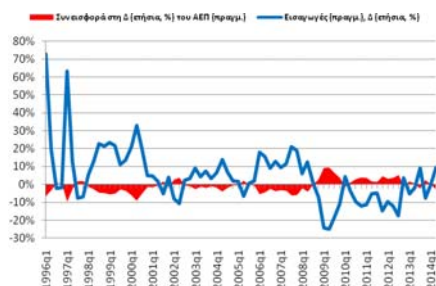
Ακαθάριστος Σχηματισμός Πάγιου Κεφαλαίου (δαπάνη)

Εξαγωγές Αγαθών και Υπηρεσιών (δαπάνη)

Εισαγωγές Αγαθών και Υπηρεσιών (δαπάνη, αρνητική συνεισφορά)

Επομ. Δημοσίευση: 28/11/2014

- Για το 2^ο τρίμηνο (2014) η ετήσια ποσοστιαία μεταβολή της **ιδιωτικής κατανάλωσης** ήταν στο **0,66%** (-0,34%, 2014q1).
- Η συνεισφορά στο ρυθμό οικονομικής μεγέθυνσης ήταν της τάξης των 0,46 ΠΜ.

Μέσος όρος: 1,10%

Διάμεσος: 3,05%

Μέγιστο: 11,76% (2000q3)

Ελάχιστο: -15,16% (2011q1)

- Για το 2^ο τρίμηνο (2014) η ετήσια ποσοστιαία μεταβολή της **δημόσιας κατανάλωσης** ήταν στο **2,21%** (0,69%, 2014q1).
- Η συνεισφορά στο ρυθμό οικονομικής μεγέθυνσης ήταν της τάξης των 0,47 ΠΜ.

Μέσος όρος: 1,35%

Διάμεσος: 2,99%

Μέγιστο: 7,67% (2001q1)

Ελάχιστο: -13,54% (2012q3)

- Για το 2^ο τρίμηνο (2014) η ετήσια ποσοστιαία μεταβολή της **επένδυσης** ήταν στο **-6,04%** (-5,33%, 2014q1).
- Η συνεισφορά στο ρυθμό οικονομικής μεγέθυνσης ήταν της τάξης των -0,72 ΠΜ.

Μέσος όρος: -0,25%

Διάμεσος: -01,10%

Μέγιστο: 28,13% (2007q3)

Ελάχιστο: -38,57% (2012q3)

- Για το 2^ο τρίμηνο (2014) η ετήσια ποσοστιαία μεταβολή των **εξαγωγών** ήταν στο **9,52%** (9,70%, 2014q1).
- Η συνεισφορά στο ρυθμό οικονομικής μεγέθυνσης ήταν της τάξης των 2,69 ΠΜ.

Μέσος όρος: 7,29%

Διάμεσος: 5,32%

Μέγιστο: 84,21% (1997q1)

Ελάχιστο: -20,58% (2002q1)

- Για το 2^ο τρίμηνο (2014) η ετήσια ποσοστιαία μεταβολή των **εισαγωγών** ήταν στο **9,28%** (-0,04%, 2014q1).
- Η συνεισφορά στο ρυθμό οικονομικής μεγέθυνσης ήταν της τάξης των -2,79 ΠΜ.

Μέσος όρος: 4,91%

Διάμεσος: 3,81%

Μέγιστο: 72,65% (1996q1)

Ελάχιστο: -25,00% (2009q2)

Πίνακας Α3: Χρηματοδότηση της Ελληνικής Οικονομίας από εγχώρια NXI πλην της Τράπεζας της Ελλάδος (ενημέρωση: 28/11/2014)

Συνολική Περίοδος: 1/2002-9/2014

Υποπερίοδος: 1/2008-9/2014

Γενικό Σύνολο Χρηματοδότησης (υπόλοιπα)

- Για τον μήνα **Σεπτέμβριο** (2014) το **γενικό σύνολο** της χρηματοδότησης ανήλθε στα **230,63 δις ευρώ** (231,37 δις ευρώ, 8/2014).
- Η **ετήσια ποσοστιαία μεταβολή** ήταν της τάξης του **-4,34%** (-4,34%, 8/2014).

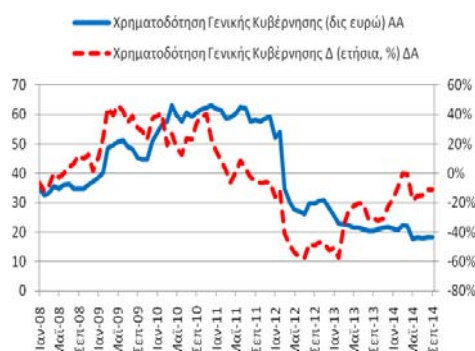
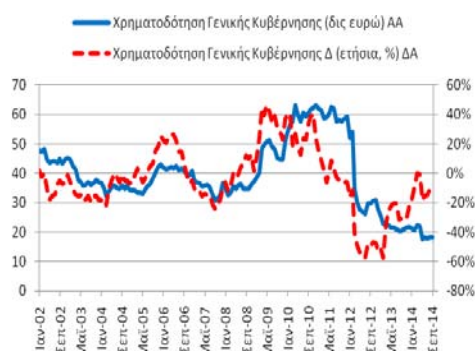
Μέσος όρος: 6,23%

Διάμεσος: 7,44%

Μέγιστο: 22,27% (3/2006)

Ελάχιστο: -12,38% (2/2013)

Χρηματοδότηση Γενικής Κυβέρνησης (υπόλοιπα)

- Για τον μήνα **Σεπτέμβριο** (2014) η χρηματοδότηση της **γενικής κυβέρνησης** ανήλθε στα **18,25 δις ευρώ** (18,24 δις ευρώ, 8/2014).
- Η **ετήσια ποσοστιαία μεταβολή** ήταν της τάξης του **-11,00%** (-10,89%, 8/2014).

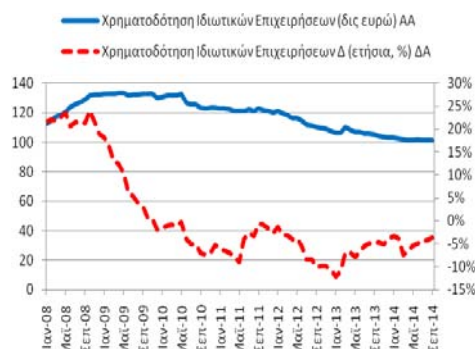
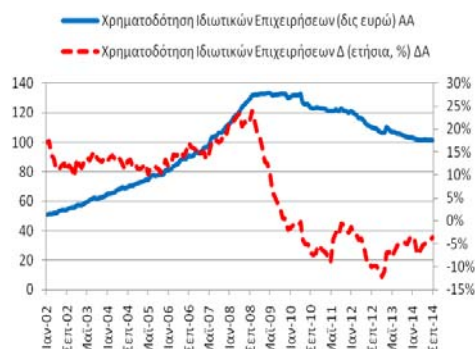
Μέσος όρος: -3,80%

Διάμεσος: -6,01%

Μέγιστο: 46,09% (5/2009)

Ελάχιστο: -57,61% (7/2012)

Χρηματοδότηση Ιδιωτικών Επιχειρήσεων (υπόλοιπα)

- Για τον μήνα **Σεπτέμβριο** (2014) η χρηματοδότηση των **ιδιωτικών επιχειρήσεων** ανήλθε στα **101,12 δις ευρώ** (101,18 δις ευρώ, 8/2014).
- Η **ετήσια ποσοστιαία μεταβολή** ήταν της τάξης του **-3,73%** (-4,11%, 8/2014).

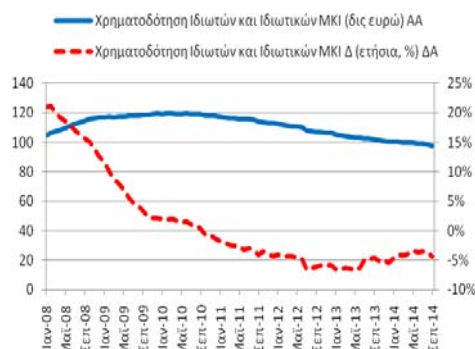
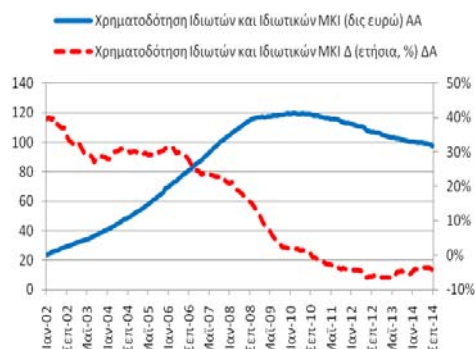
Μέσος όρος: 6,73%

Διάμεσος: 11,47%

Μέγιστο: 24,03% (10/2008)

Ελάχιστο: -12,10% (1/2013)

Χρηματοδότηση Ιδιωτών και Ιδιωτικών μη Κερδοσκοπικών Ιδρυμάτων (υπόλοιπα)

- Για τον μήνα **Σεπτέμβριο** (2014) η χρηματοδότηση των **ιδιωτών και των ιδιωτικών μη κερδοσκοπικών ιδρυμάτων** ανήλθε στα **97,78 δις ευρώ** (98,79 δις ευρώ, 8/2014).
- Η **ετήσια ποσοστιαία μεταβολή** ήταν της τάξης του **-4,30%** (-3,61%, 8/2014).

Μέσος όρος: 14,52%

Διάμεσος: 18,51%

Μέγιστο: 39,98% (2/2002)

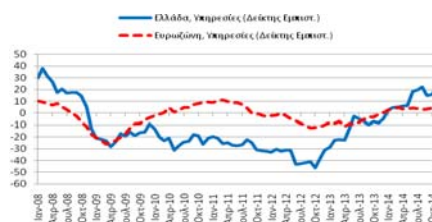
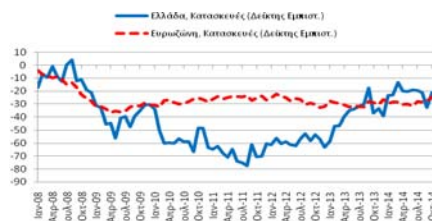
Ελάχιστο: -6,68% (5/2013)

Πίνακας Α4: Δείκτες Εμπιστοσύνης, Ελλάδα και Ευρωζώνη (ενημέρωση: 28/11/2014)

Συνολική Περίοδος: 4/1997-10/2014

Υποπερίοδος: 1/2008-11/2014

Επομ. Δημοσίευση: 22/12/2014

Οικονομικό Κλίμα – Συγκεντρωτικός Δείκτης ΕμπιστοσύνηςΒιομηχανία – Δείκτης Εμπιστοσύνης (Στάθμιση: 40%)Υπηρεσίες – Δείκτης Εμπιστοσύνης (Στάθμιση: 30%)Καταναλωτές – Δείκτης Εμπιστοσύνης (Στάθμιση: 20%)Λιανικό Εμπόριο – Δείκτης Εμπιστοσύνης (Στάθμιση: 5%)Κατασκευές – Δείκτης Εμπιστοσύνης (Στάθμιση: 5%)

- ✓ Για τον μήνα **Νοέμβριο** (2014) ο δείκτης **οικονομικού κλίματος** (102,7 μονάδες) **βελτιώθηκε** κατά 0,5 μονάδες σε σχέση με τον Οκτώβριο και κατά 11,5 μονάδες σε σχέση με τον αντίστοιχο μήνα του προηγούμενου έτους.
- ✓ Για τον μήνα **Νοέμβριο** (2014) ο δείκτης εμπιστοσύνης στη **βιομηχανία** (1,3 μονάδες) **βελτιώθηκε** κατά 1,9 μονάδες σε σχέση με τον Οκτώβριο και κατά 12,3 μονάδες σε σχέση με τον αντίστοιχο μήνα του προηγούμενου έτους.
- ✓ Για τον μήνα **Νοέμβριο** (2014) ο δείκτης εμπιστοσύνης στις **υπηρεσίες** (21,6 μονάδες) **βελτιώθηκε** κατά 5,8 μονάδες σε σχέση με τον Οκτώβριο και κατά 29,7 μονάδες σε σχέση με τον αντίστοιχο μήνα του προηγούμενου έτους.
- ✓ Για τον μήνα **Νοέμβριο** (2014) ο δείκτης εμπιστοσύνης των **καταναλωτών** (-49,9 μονάδες) **βελτιώθηκε** κατά 1 μονάδα σε σχέση με τον Οκτώβριο και κατά 16,8 μονάδες σε σχέση με τον αντίστοιχο μήνα του προηγούμενου έτους.
- ✓ Για τον μήνα **Νοέμβριο** (2014) ο δείκτης εμπιστοσύνης στο **λιανικό εμπόριο** (10,3 μονάδες) **βελτιώθηκε** κατά 5,3 μονάδες σε σχέση με τον Οκτώβριο και κατά 28,4 μονάδες σε σχέση με τον αντίστοιχο μήνα του προηγούμενου έτους.
- ✓ Για τον μήνα **Νοέμβριο** (2014) ο δείκτης εμπιστοσύνης στις **κατασκευές** (-34,2 μονάδες) **επιδεινώθηκε** κατά -13 μονάδες σε σχέση με τον Οκτώβριο και κατά -0,8 μονάδες σε σχέση με τον αντίστοιχο μήνα του προηγούμενου έτους.

Πίνακας Α5 : Βασικά Μακροοικονομικά - Μικροοικονομικά Μεγέθη της Ελληνικής Οικονομίας											
Ενημέρωση: 28/11/2014											
Μεταβλητές	Στοιχ.	Παράθεση	Εποχ. Διόρθ.	Εκτίμηση Επόμενης Περιόδου	Τελευταία Παρατήρηση	Παρατήρηση Προηγούμενης Περιόδου	Παρατήρηση Προηγούμενου Έτους				
Βασική Επισκόπηση											
Πραγμ. Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν	q	Δ (γογ, %)	-	1.74%	2014q3	0.41%	2014q2	-0.39%	2014q1	-4.18%	2013q2
Πραγμ. Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν	q	δix ευρώ	Ναι	-	-	46.52	-	46.37	-	46.33	-
Ποσοστό Ανεργίας	m	%	Ναι	-	Σεπ-14	25.90%	Αυγ-14	26.10%	Ιουλ-14	27.80%	Αυγ-13
Εναρμ. Δείκτης Τιμών Καταναλωτή	m	Δ (γογ, %)	-	-	Νοε-14	-1.80%	Οκτ-14	-1.11%	Σεπ-14	-1.89%	Οκτ-13
Συνιστ. Πραγμ. Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόντος											
Πραγμ. Ιδιωτική Κατανάλωση (Νοικοκυριά και ΜΚΙΕΝ)	q	Δ (γογ, %)	-	-	2014q3	0.66%	2014q2	-0.34%	2014q1	-2.28%	2013q2
Πραγμ. Δημόσια Κατανάλωση	q	Δ (γογ, %)	-	-	-	2.21%	-	0.69%	-	-0.97%	-
Πραγμ. Επενδύσεις (Ιδιωτικές και Δημόσιες)	q	Δ (γογ, %)	-	-	-	-6.04%	-	-5.33%	-	-12.98%	-
Πραγμ. Εξαγωγές (Αγαθά και Υπηρεσίες)	q	Δ (γογ, %)	-	-	-	9.52%	-	9.70%	-	5.29%	-
Πραγμ. Εισαγωγές (Αγαθά και Υπηρεσίες)	q	Δ (γογ, %)	-	-	-	9.28%	-	-0.04%	-	-1.67%	-
Αγορά Εργασίας											
Απασχολούμενοι	m	Δ (γογ, χιλ)	Ναι	-	Σεπ-14	32.6	Αυγ-14	57.8	Ιουλ-14	-141.7	Αυγ-13
Άνεργοι	m	Δ (γογ, χιλ)	Ναι	-	-	-112.2	-	-88.2	-	100.0	-
Εργατικό Δυναμικό	m	Δ (γογ, χιλ)	Ναι	-	-	-79.6	-	-30.4	-	-41.7	-
Μη Ενεργός Πληθυσμός	m	Δ (γογ, χιλ)	Ναι	-	-	29.2	-	-18.6	-	-15.6	-
Αγορά Ακινήτων											
Δείκτης Τιμών Διαμερισμάτων	q	Δ (γογ, %)	-	-	2014q4	-7.0%	2014q3	-7.7%	2014q2	-10.2%	2013q3
Συνολική Οικοδομική Δραστηριότητα (αριθμός αδειών)	m	Δ (γογ, %)	-	-	Σεπ-14	-19.9%	Αυγ-14	-8.0%	Ιουλ-14	-10.5%	Αυγ-13
Εξωτερικός Τομέας											
Ισοζύγιο Τρεχουσών Συναλλαγών (Α+Β+Γ+Δ)	m	Δ (γογ, εκ)	-	-	Οκτ-14	652.20	Σεπ-14	611.60	Αυγ-14	74.70	Σεπ-13
Α. Εμπορικό Ισοζύγιο	m	Δ (γογ, εκ)	-	-	-	223.40	-	61.70	-	-130.30	-
Εμπορικό Ισοζύγιο (χωρίς καύσιμα)	m	Δ (γογ, εκ)	-	-	-	16.50	-	-48.00	-	-220.70	-
Β. Ισοζύγιο Υπηρεσιών	m	Δ (γογ, εκ)	-	-	-	424.70	-	424.80	-	372.60	-
Ισοζύγιο Υπηρεσιών (εισπράξεις ταξιδιωτικές)	m	Δ (γογ, εκ)	-	-	-	224.50	-	296.80	-	348.60	-
Γ. Ισοζύγιο Εισοδημάτων	m	Δ (γογ, εκ)	-	-	-	-121.80	-	17.10	-	-140.60	-
Δ. Ισοζύγιο Τρεχουσών Μεταβιβάσεων	m	Δ (γογ, εκ)	-	-	-	126.10	-	107.80	-	-27.10	-
Κυβέρνηση (Εκτέλεση Κρατικού Προϋπολογισμού)											
Καθαρά Έσοδα Κρατικού Προϋπολογισμού (Π)	-	δix ευρώ	-	-	-	41.32	Οκτ-14	37.28	Σεπ-14	42.95	Οκτ-13
Καθαρά Έσοδα Κρατικού Προϋπολογισμού (Σ)	-	δix ευρώ	-	-	-	42.60	-	37.68	-	-	-
Δαπάνες Κρατικού Προϋπολογισμού (Π)	-	δix ευρώ	-	-	-	43.77	-	39.56	-	45.91	-
Δαπάνες Κρατικού Προϋπολογισμού (Σ)	-	δix ευρώ	-	-	-	44.17	-	41.34	-	-	-
Πρωτογενές Αποτέλεσμα Κρατικού Προϋπολογισμού (Π)	-	δix ευρώ	-	-	-	2.65	-	2.53	-	2.59	-
Πρωτογενές Αποτέλεσμα Κρατικού Προϋπολογισμού (Σ)	-	δix ευρώ	-	-	-	3.54	-	1.55	-	-	-
Ισοζύγιο Κρατικού Προϋπολογισμού (Π)	-	δix ευρώ	-	-	-	-2.45	-	-2.29	-	-2.96	-
Ισοζύγιο Κρατικού Προϋπολογισμού (Σ)	-	δix ευρώ	-	-	-	-1.57	-	-3.66	-	-	-
Επιτόκια Αναφοράς Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας											
Διευκόλυνση Αποδοχής Καταθέσεων	-	%	-	-	-	-0.20%	10/9/14	-0.10%	11/6/14	0.00%	13/11/14
Δημοπρασίες Σταθερού Επιτοκίου	-	%	-	-	-	0.05%	-	0.15%	-	0.25%	-
Διευκόλυνση Οριακής Χρηματοδότησης	-	%	-	-	-	0.30%	-	0.40%	-	0.75%	-
Τραπεζικά Επιτόκια											
Μέσο Επιτόκιο Καταθέσεων (νέων)	m	%	-	-	Οκτ-14	1.32%	Σεπ-14	1.34%	Αυγ-14	1.96%	Σεπ-13
Μέσο Επιτόκιο Δανείων (νέων)	m	%	-	-	-	5.21%	-	5.31%	-	5.56%	-
Μέσο Επιτόκιο Καταθέσεων (υφιστάμενων)	m	%	-	-	-	1.52%	-	1.59%	-	2.32%	-
Μέσο Επιτόκιο Δανείων (υφιστάμενων)	m	%	-	-	-	5.31%	-	5.41%	-	5.67%	-
Χρηματοδότηση											
Γενικό Σύνολο Χρηματοδότησης	m	Δ (γογ, %)	-	-	Οκτ-14	-4.34%	Σεπ-14	-4.34%	Αυγ-14	-7.64%	Σεπ-13
Χρηματοδότηση Γενικής Κυβέρνησης	m	Δ (γογ, %)	-	-	-	-11.00%	-	-10.89%	-	-30.80%	-
Χρηματοδότηση Ιδιωτικών Επιχειρήσεων	m	Δ (γογ, %)	-	-	-	-3.73%	-	-4.11%	-	-4.79%	-
Χρηματοδότηση Ιδιωτών και ΜΚΙ	m	Δ (γογ, %)	-	-	-	-4.30%	-	-3.61%	-	-4.64%	-
Καταθέσεις και Ρέπος											
Σύνολο Καταθέσεων και Ρέπος	m	Δ (γογ, %)	-	-	Οκτ-14	-0.07%	Σεπ-14	-1.29%	Αυγ-14	2.09%	Σεπ-13
Γενική Κυβέρνηση	m	Δ (γογ, %)	-	-	-	-18.91%	-	-14.96%	-	94.61%	-
Ασφαλιστικές Επιχειρήσεις	m	Δ (γογ, %)	-	-	-	-10.76%	-	-7.46%	-	36.99%	-
Λοιτά Χρηματοπιστωτικά Ιδρύματα	m	Δ (γογ, %)	-	-	-	8.27%	-	11.16%	-	37.31%	-
Μη Χρηματοπιστωτικές Επιχειρήσεις	m	Δ (γογ, %)	-	-	-	15.10%	-	11.44%	-	3.55%	-
Νοικοκυριά	m	Δ (γογ, %)	-	-	-	0.42%	-	-0.26%	-	3.29%	-
Κάτοικοι Λοιπών Χωρών Ευρωζώνης	m	Δ (γογ, %)	-	-	-	6.28%	-	0.46%	-	-5.00%	-
Μη Κάτοικοι Ευρωζώνης	m	Δ (γογ, %)	-	-	-	-1.07%	-	-6.29%	-	-24.18%	-
Δείκτες Εμπιστοσύνης											
Οικονομικό Κλίμα - Συγκεντρωτικός Δείκτης Εμπιστ.	m	ΜΔ	Ναι	-	Δεκ-14	102.7	Νοε-14	102.2	Οκτ-14	91.6	Νοε-13
Βιομηχανία	m	ΜΔ	Ναι	-	-	1.3	-	-0.6	-	-11	-
Υπηρεσίες	m	ΜΔ	Ναι	-	-	21.6	-	15.8	-	-8.1	-
Καταναλωτές	m	ΜΔ	Ναι	-	-	-49.9	-	-50.9	-	-66.7	-
Λιανικό Εμπόριο	m	ΜΔ	Ναι	-	-	10.3	-	5	-	-18.1	-
Κατασκευές	m	ΜΔ	Ναι	-	-	-34.2	-	-21.2	-	-33.4	-

Πηγή: (1) Ελληνική Στατιστική Αρχή (ΕΛ.ΣΤΑΤ), (2) Τράπεζα της Ελλάδος, (3) Ευρωπαϊκή Επιτροπή,

(4) Διαδικτυακή Πύλη Υπουργείου Οικονομικών, (5) Διεύθυνση Οικονομικών Μελετών και Προβλέψεων - Eurobank (Eurobank Research).

Σημείωση: (1) ως γ, q και m ορίζουμε τα ετήσια, τριμηνιαία και μηνιαία στοιχεία, (2) ως Δ (γογ) ορίζουμε την ετήσια μεταβολή και ως ΜΔ ορίζουμε τις μονάδες δείκτη,

(3) ως Π ορίζουμε το πραγματοποιηθέν και ως Σ τον Στόχο.

Ο πίνακας βρίσκεται σε καθεστώς αναδιάρθρωσης. Στα επόμενα τεύχη του παρόντος φυλλαδίου θα έχει παρόμοια μορφή με την αντίστοιχη του πρόσφατου παρελθόντος.

Ομάδα Οικονομικών Μελετών

Διεύθυνση Οικονομικών Μελετών & Προβλέψεων

Ιωάννης Γκιώνης: Ερευνητής Οικονομολόγος

Στυλιανός Γώγος: Οικονομικός Αναλυτής

Βασίλης Ζάρκος: Οικονομικός Αναλυτής

Όλγα Κοσμά: Οικονομικός Αναλυτής

Eurobank Εργασίας Α.Ε., Λ.Αμαλίας 20 & Σουρή 5, 10557 Αθήνα, τηλ +30.210.3337365, fax: +30.210.333.7687, e-mail: Research@eurobank.gr

Eurobank Οικονομικές Μελέτες

Περισσότερες εκδόσεις μας διαθέσιμες στο <http://www.eurobank.gr/research>

• **New Europe:** Μηνιαίο δελτίο αναφορικά με τις κύριες μακροοικονομικές εξελίξεις στις αγορές της Νέας Ευρώπης

• **Οικονομία & Αγορές:** Μηνιαία επιθεώρηση ανάλυσης και έρευνας θεμάτων που σχετίζονται με την ελληνική και τη διεθνή οικονομία

• **Global Economic & Market Outlook:** Τριμηνιαίο δελτίο αναφορικά με τις κύριες εξελίξεις στην παγκόσμια αγορά και τις προοπτικές τους

Εγγραφείτε ηλεκτρονικά στο: <http://www.eurobank.gr/research>

Ακολουθήστε μας στο twitter: http://twitter.com/Eurobank_Group

